

**MINISTERSTWO TRANSPORTU,
BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ**
Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych

Dot. zdarzenia nr: 27/13

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:

Przewodniczący posiedzenia

Przewodniczący Komisji: dr inż. pil. Maciej Lasek

Z-ca Przewodniczącego Komisji: mgr inż. Jacek Jaworski

Członek Komisji: dr inż. pil. Dariusz Frątczak

Członek Komisji: mgr inż. Piotr Lipiec

Członek Komisji: mgr inż. Edward Łojek

Członek Komisji: dr inż. Stanisław Żurkowski

Po rozpatrzeniu na posiedzeniu w dniu 23 stycznia 2013 r., okoliczności zdarzenia lotniczego śmigłowca EC 135 P2+, które wydarzyło się w dniu 8 stycznia 2013 r. na lotnisku EPGD, działając w oparciu o **art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE** (Dz. U. UE. L. z 2010 r., Nr 295, poz. 35), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych uznała informacje zawarte w zgłoszeniu o zdarzeniu za wystarczające i podjęła decyzję o zakończeniu badania.

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

Podczas przygotowania do płukania sprężarek, po włączeniu na pulpicie „ENGINE MODE SEL” przełącznika prawego silnika w pozycję „VENT”, nastąpiło uruchomienie prądo-rozrusznika w trybie pracy rozrusznika, jednakże bez przełożenia napędu na silnik. Brak przekazania napędu objawiał się nienarastaniem obrotów sprężarki N1, wirnik główny śmigłowca również nie obracał się. Śmigłowiec zawieszono w eksploatacji. Mechanik zdemontował uszkodzony prądo-rozrusznik P/N 23081-073 S/N 1368/CA i zabudował prądo-rozrusznik P/N 23081-073 S/N P2885. Wykonano uruchomienie silników i dokonano pomiarów napięcia lewej i prawej skrzynki elektrycznej – bez uwag. Śmigłowiec dopuszczono do dalszej eksploatacji.

Przyczyną niesprawności było urwanie wałka napędowego prądo-rozrusznika. Uszkodzenie wystąpiło w miejscu technologicznego przewężenia wału na tzw. „bezpieczniku”, który stanowi jego najslabsze ogniwo, zabezpieczające przed zbyt dużym obciążeniem momentem skręcającym. Osłabienie tego elementu było spowodowane zmęczeniem materiałowym, które

mogło być wynikiem codziennych myć odsalających silników z powodu eksploatacji śmigłowca w bazie nadmorskiej.

Działania podjęte przez użytkownika: zapoznanie z okolicznościami zdarzenia personelu operacyjnego Zakładu.

Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa:

SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe:*

Rozważyć wprowadzenie dodatkowego przeglądu wałka napędowego prądo-rozrusznika po 500 godzinach eksploatacji.

Nadzorujący badanie

dr inż. pil. Dariusz Frątczak *podpis na oryginale*

** Zgodnie z art. 18 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE, adresat zaleceń dotyczących bezpieczeństwa **jest zobowiązany, w ciągu 90 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń, do przesłania Komisji informacji** o działaniach, które podjął lub których podjęcie rozważa oraz w stosownych przypadkach o czasie potrzebnym na ich zakończenie, a w przypadku gdy działań nie podjęto – o przyczynach niepodjęcia. Informacje powyższe proszę przesłać na adres siedziby Komisji: MINISTERSTWO TRANSPORTU, BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ ul. Chałubińskiego 4/6; 00-928 Warszawa, tel. + 48 22 630 11 31, fax + 48 22 630 11 17*